

MUKADDERAT (2024): ZİNCİRLERİNİ KIRAN SULTAN'IN ÖYKÜSÜ

Rana Arıbaş
EMO Ankara Şubesi

Mukadderat, toplumsal cinsiyet rolleri, yaşlılık ve yeniden var oluş temalarını işleyen, dram ve kara mizah unsurlarını ustalıkla birleştiren bir Türk Sineması örneğidir. Film, bilhassa usta oyuncu Nur Sürer'in canlandığı "Sultan" karakteri üzerinden kadın dayanışmasının ve bireysel özgürleşmenin gücünü çok güzel vurguluyor.

I. Konu ve Yapısal Tema

Filmin konusuna, hala izlemeyenler olabileceğini varsayarak biraz değinelim. Kastamonu'nun ataerkil zihniyetin hakim olduğu küçük bir kasabasında geçiyor. Sultan, eşinin ölümünün hemen ardından, çocuklarının ve "el âlem ne der" baskısının aksine, yalnız kalmak istemediğini açıklayıp yeniden evlenme kararı alıyor. Curcuna da burada başlıyor tam olarak.

Lakin, kocasına alternatif arar iken, aynı zamanda kendine ve diğer kadınlara da yeni bir yaşam yolu açıyor. Sultan'ın öyküsü, kişisel "mukadderat"ını yani alın yazısını öyle ya da böyle yeniden yazma çabasının bir metaforudur. O ana kadar kendisine diretilen bir yaşamı sürmüştür ama artık kendi yaşamını sürdürecektir.

Ana Tema: Bir kadının eşinden bağımsız, ikinci baharında kendi ekonomik ve sosyal kimliğini

yaratma mücadelesi olarak tanımlanabilir. Nadiye Hayat filmi ile tematik benzerlikler taşıdığını söylemek de mümkün ama perspektif çok daha farklı elbette.

II. Karakter Analizi: Sultan (Nur Sürer)

Sultan karakteri, filmin kalbidir ve dönüşümün ana eksenini oluşturur:

Tabulara Meydan Okunması: Sultan, dul bir kadının kısa süre sonra evlenmek istemesinin toplumdaki yarattığı şaşkınlık ve tepkiyle filmde yüzleşiyor. En büyük direnç, koca parasıyla hayatını sürdüren ve annelerinin geleneksel rolleri uymasını bekleyen çocuklarından geliyor. Babalar evlenir, çocuklar kendi yoluna gider ama anneler evde oturmalı, es kaza aşık falan olmamalıdır.

Ekonomik Özgürlük: Yeniden evlenme arayışı sırasında Sultan, ticarete girer. Evini pansiyona çevirir, bahçesinde yetiştirdiği ürünleri pazarda satar ve bu süreçte kasaba erkeklerinin engelleme çabaları ile mücadele verir. Bu ekonomik bağımsızlık, onun sadece bireysel değil, aynı zamanda toplumsal bir figür haline gelmesini de sağlıyor. Film eşine, babasına yani bir erke sığınma acizliğine girmeden kadının neler yapabileceğine sağlam bir vurgu yapıyor.

MUKADDERAT

NUR SÜRER
ASLIHAN GÜRBÜZ
OSMAN SONANT
ŞERİF EROL

HİKAYE VE SENARYO
ERDİ IŞIK

YÖNETMEN
NADİM GÜÇ

BİR KASTAMONU HİKAYESİ

Yaş Olgusuna Alternatif Bakış: Film, yaşlılığın pasiflik ya da edilgenlik anlamına gelmediğini gösteriyor. Sultan, yaşına rağmen tutkularından vazgeçmez, öğrenmeye ve üretmeye devam eder. Bu durum, yaşlılık olgusuna sinemada nadir rastlanan dinamik bir perspektif sunuyor.

III. Toplumsal Mesajları ve Sembolik Yaklaşımı

Mukadderat, mizahi tonunun altında güçlü toplumsal eleştirileri yormadan bıkmadan içinde barındırıyor:

Kadın Dayanışması: Sultan'ın başlattığı mücadele, kasabadaki diğer kadınlara ilham veriyor. Ne de olsa bir kadın ayağa kalktığında tüm kadınlar için ayağa kalkar. Sultan'ın pansiyonunda veya pazarda çalışmaya başlayan kadınlar, eşlerinden bağımsız hareket etmeye ve kendi paralarını kazanmaya başlıyor. Film, kadınların bir araya gelerek ata-

Film

erkil yapıyı nasıl değiştirebileceklerini etkileyici bir şekilde anlatıyor.

“El Alem Ne Der” Baskısı: Filmin temel çatışması, bireyin arzuları ile dar bir sosyal çevrenin getirdiği “el âlem ne der” baskısı arasında. Sultan, bu baskıyı kırarak, kişisel mutluluğun toplumsal beklentilerden daha değerli olduğunu gösteriyor.

Feminist Bakış Açısı: Film, feminist bir bakış açısıyla kadınların üretimde olmasının ve ekonomik eşitliğin, kurtuluş için şart olduğu mesajını slogan atmadan çok özel bir biçimde veriyor.

IV. Sinematografik Yaklaşım

Yönetmen Nadim Güç, dizilerdeki deneyimini uzun metrajlı ilk filmine taşıırken, bazı eleştirilere göre “televizyon prodüksiyonu” hissiyatı uyandırır da, hikayeyi temiz ve anlaşılır bir dille anlatmayı başarıyor:

Mekân Kullanımı: Kastamonu'nun küçük kasaba atmosferi ve doğal güzellikleri, Sultan'ın daralan hayatına tezat oluşturuyor ve özgürleşme alanını vurguluyor.

Oyunculuk: Nur Sürer'in performansı filmin en güçlü yönü. Sultan'ın hem komik hem de derinleşen duygusal katmanlarını başarıyla yansıtıyor. Osman Sonant (En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü), Aslıhan Gürbüz gibi oyuncular da hikayenin gerçekçiliğine ciddi katkıda bulunuyor.

Tür Dengesi: Dramatik bir konuyu ele almasına rağmen film, olayları kara komedi diliyle yumuşatarak izleyiciyi yormuyor ve mesajı daha sindirilebilir hale getiriyor.

Sonuç:

Mukadderat, sadece bir kadının ikinci evlilik arayışını değil, aynı zamanda Anadolu'nun bir köşesinde toplumsal cinsiyet rollerinin sorgulanmasını ve kadınların üretim yoluyla özgürleşme potansiyelini cesurca ve sıcak bir dille anlatan, ödüllü ve izlenmeye değer bir yapımdır. Çok iyi bir örnek. Bir kadın yeter ki istesin, bir erkeğin gölgesinde kalmadan tarih yazar.